



ที่ พท ๐๐๑๔.๒/ว ๑๑๕๙

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา
ถนนมโนราห์ อำเภอเมืองพังงา
จังหวัดพังงา ๘๓๐๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแจ้งประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕

เรียน นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในจังหวัดพังงา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วย กรมควบคุมมลพิษแจ้งประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ มาเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การแยกทิ้ง การเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง เพื่อนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา ขอส่งประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๕ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามคิวอาร์โค้ดสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสิริณี ชุมเรียง)

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพังงา

ส่วนสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๗๔๘๔ ๐๘๒๓ ต่อ ๒๕

โทรสาร. ๐ ๗๔๘๔ ๐๘๒๒



สิ่งที่ส่งมาด้วย

“พังงาสวยใส พุทธิไพโรสมบูรณ น้ำดินเกือกูล เพิ่มพูนสุขประชา”



ประกาศกรมควบคุมมลพิษ

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการปรับปรุงแนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การแยกทิ้ง การเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง เพื่อนำไปบำบัดและกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจในการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสียและสารอันตราย และให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการจัดการมลพิษ อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และออกประกาศกำหนดแนวทางการบริหารจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังรายละเอียดในภาคผนวกท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายอรรถพล เจริญชันษา)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

ข้อ ๒ ประเภทของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ตามประกาศนี้แบ่งออกเป็น ๖ กลุ่ม เพื่อให้เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนเกิดความเข้าใจและจดจำได้ง่าย ในการร่วมกันจัดการ ตั้งแต่การจัดเตรียมภาชนะแยกทิ้ง การเก็บรวบรวม และเก็บกักเพื่อนำไปบำบัดหรือกำจัด ดังนี้

๒.๑ กลุ่มหลอดไฟ

๒.๒ กลุ่มถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ เซลล์ปฐมภูมิ อาทิ ถ่านไฟฉายที่ไม่สามารถอัดประจุซ้ำได้ ถ่านแอลคาไลน์ ถ่านกระดุม และเซลล์ทุติยภูมิ อาทิ ถ่านไฟฉายที่สามารถอัดประจุซ้ำได้ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ แบตเตอรี่กล้องดิจิทัล

๒.๓ กลุ่มภาชนะบรรจุสารเคมี อาทิ กระป๋องสเปรย์ กระป๋องสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสี ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ ตลับหมึกพิมพ์ ภาชนะบรรจุน้ำมันปิโตรเลียม ภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์ป้องกันหรือกำจัดแมลงและสัตว์ฟันแทะในบ้านเรือน

๒.๔ กลุ่มซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

๒.๕ ยาและเวชภัณฑ์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

๒.๖ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนประเภทอื่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด

ข้อ ๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ดังนี้

๓.๑ กำหนดหน่วยงานและบุคลากรที่รับผิดชอบ ทั้งระดับผู้บังคับบัญชาและระดับปฏิบัติการ การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การติดตามตรวจสอบและการประชาสัมพันธ์

๓.๒ ศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน ประเมินความพร้อม กำหนดรูปแบบในการจัดการ การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณที่จำเป็น ซึ่งข้อมูลควรประกอบด้วย

๓.๒.๑ ประเภทและขนาดของแต่ละแหล่งกำเนิด อาทิ ชุมชนธุรกิจ ชุมชนเกษตรกรรม จำนวนผู้อยู่อาศัยหรือจำนวนครัวเรือน จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการ จำนวนห้องพักในโรงแรม ทางสาธารณะ

๓.๒.๒ อัตราการเกิดมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแต่ละประเภทจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ จะแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงควรสำรวจจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อนำมาคำนวณหาอัตราการเกิดจากแหล่งกำเนิดแต่ละประเภท

๓.๓.๓ ปริมาณมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยประเมินจากการนำอัตราการเกิดจากแต่ละแหล่งกำเนิดคูณกับขนาดของแหล่งกำเนิดต่าง ๆ แล้วนำผลคูณของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนแต่ละประเภทมารวมกัน หรือคำนวณจากร้อยละของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้นจากผลการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบทางกายภาพของมูลฝอยชุมชนคูณกับจำนวนประชากรที่อยู่ในพื้นที่

๓.๓ จัดเตรียมงบประมาณดำเนินการ จากงบประมาณประจำปี รวมทั้งกำหนดอัตราค่าบริการในการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน โดยคำนึงถึงต้นทุนในการจัดการ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวม การเก็บกัก การขนส่ง และการบำบัดหรือกำจัด

๔.๒ ขั้นตอนที่ ๒ การแยกทิ้ง

จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแยกมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การจัดการในขั้นตอนต่อไปมีความสะดวก และสามารถลดการปนเปื้อนของสารพิษสู่สิ่งแวดล้อมได้ ควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ จัดให้มีภาชนะรองรับที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) ทำจากวัสดุที่แข็ง
 - (๒) ป้องกันการรั่วซึม หรือสัมผัสของสัตว์เลื้อย หรือสัตว์ร่าคาญ หรือเด็กได้
 - (๓) มีสีส้ม หรือสีเทาฟาสีส้ม หรือสีอื่นที่ไม่ใช่สีน้ำเงิน สีเขียว สีเหลือง และสีแดง
- เพื่อแยกประเภทอย่างชัดเจน ไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับภาชนะรองรับมูลฝอยประเภทอื่น

๔.๒.๒ จัดให้มีตู้รองรับที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) ทำจากวัสดุที่แข็ง
- (๒) ประกอบด้วยภาชนะย่อยหรือมีการแบ่งพื้นที่ภายในตู้เพื่อรองรับการแยกทิ้งตามความเหมาะสม หรืออย่างน้อย ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มหลอดไฟ กลุ่มถ่านไฟฉายและแบตเตอรี่ และกลุ่มภาชนะบรรจุสารเคมี โดยให้มีความจุที่เพียงพอต่อปริมาณที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเก็บรวบรวม

(๓) มีช่องทิ้งขนาดพอเหมาะกับแต่ละประเภท เพื่อให้ประชาชนทิ้งได้อย่างถูกประเภท และป้องกันไม่ให้มีการนำออกอย่างไม่ถูกต้อง

(๔) มีขนาดและความสูงในระดับที่เหมาะสม สังเกตได้ง่าย

๔.๒.๓ จัดกิจกรรมให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสร้างแรงจูงใจในการแยกทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนออกจากมูลฝอยทั่วไป ให้ความรู้ในการแยกทิ้งอย่างปลอดภัย อาทิ แจกให้ผู้ทิ้งบรรจุหลอดฟลูออเรสเซนต์ในหีบห่อที่สามารถป้องกันการแตกหักก่อนทิ้ง ไม่ทุบหรือเจาะภาชนะ

๔.๒.๔ จัดให้มีสถานที่ ถ้าย เท หรือทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในที่หรือทางสาธารณะ และควบคุมมิให้ผู้ใด ถ้าย เท ทิ้งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนในที่หรือทางสาธารณะ

๔.๓ ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวม

๔.๓.๑ จัดเตรียมยานพาหนะเก็บรวบรวมให้เพียงพอต่อการให้บริการ โดยอาจเป็นรถหรือเรือตามลักษณะของการอยู่อาศัยในชุมชน

(๑) ยานพาหนะ มีลักษณะ ดังนี้

- ติดป้ายสัญลักษณ์ หรือข้อความที่ชัดเจน ทั้งด้านซ้าย ขวา และหลัง เพื่อระบุว่าเป็น “ยานพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมของเสียอันตราย” หรือ “ยานพาหนะสำหรับเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

- กรณีมีระบบไฮโดลิก ระดับแขนที่ยกถึงมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนใส่ตัวถังยานพาหนะ ต้องสูงไม่เกิน ๑.๕ เมตร หรือระดับที่ปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

(๕) บันทึกข้อมูลการใช้รถ ได้แก่ ชื่อพนักงานขับรถ หมายเลขทะเบียนรถ วันที่ จุดเริ่มต้น ระยะทางรวม

(๖) ไม่ควรมานำยานพาหนะเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปใช้ในกิจการอย่างอื่น

(๗) หากเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้เกิดการรั่วไหลของมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้ระงับเหตุและการรั่วไหลเบื้องต้น หากเป็นเหตุร้ายแรงหรือไม่สามารถระงับเหตุด้วยตนเองได้ ให้แจ้งขอความช่วยเหลือโดยด่วน อาทิ เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ดับเพลิง

๔.๓.๔ ให้มีการตรวจสอบสุขภาพผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมและพนักงานขับยานพาหนะอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยอย่างน้อยควรมีการเอ็กซเรย์ปอด ทดสอบสมรรถภาพปอด ตรวจผิวหนัง และตรวจการทำงานของตับและไต

๔.๓.๕ จัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเก็บรวบรวมมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้กับผู้ปฏิบัติงานเก็บรวบรวมและพนักงานขับยานพาหนะอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๔.๔ ขั้นตอนที่ ๔ การเก็บกัก

๔.๔.๑ เตรียมสถานที่เก็บกัก โดยอาจพิจารณาใช้พื้นที่สถานที่กำจัดมูลฝอยชุมชนที่มีอยู่เดิม หรือบริเวณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ตัดแยก ขนถ่าย กำจัดมูลฝอยทั่วไป และจัดเตรียมภาชนะบรรจุมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

๔.๔.๒ ถ้าไม่มีสถานที่ตามข้อ ๔.๔.๑ ให้หาสถานที่เก็บกักบริเวณอื่น โดยควรมีลักษณะ ดังนี้

(๑) ไม่ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่ม น้ำท่วมถึง

(๒) อยู่ห่างไม่น้อยกว่า ๑ กิโลเมตร จากเขตโบราณสถาน เขตอนุรักษ์และแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี

(๓) อยู่ห่างจากบ่อน้ำดื่มของประชาชน แหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปา และโรงผลิตน้ำประปา ไม่น้อยกว่า ๗๐๐ เมตร หรืออยู่ในระยะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของบ่อน้ำดื่มหรือน้ำประปาที่ผลิต

(๔) อยู่ห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะที่ยังใช้ประโยชน์ได้ในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เมตร หรืออยู่ในระยะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งน้ำนั้น

(๕) มีพื้นที่เพียงพอสำหรับรองรับปริมาณที่เก็บรวบรวมได้ในรอบปี

(๖) อาคารเก็บกักควรเป็นอาคารปิด มีระบบควบคุมการระบายอากาศ และพื้นผิวต้องทำด้วยวัสดุซึ่งทนต่อการทำลายจากการแตกหักหรือรั่วไหล

(๗) พื้นของบริเวณเก็บกัก ต้องมีความลาดเอียงสู่รางระบายน้ำเสีย และบ่อหรือถังที่รองรับน้ำชะจากมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนเป็นการเฉพาะ

(๘) ได้รับการยอมรับจากผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ใกล้เคียง โดยการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

๔.๖ ขั้นตอนที่ ๖ การรีไซเคิล

มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ ให้ส่งไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๕ และ ๑๐๖

๔.๗ ขั้นตอนที่ ๗ การบำบัดหรือกำจัด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปบำบัดหรือกำจัดยังโรงงานที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท ๑๐๑ ๑๐๕ และ ๑๐๖

ข้อ ๕ การบริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด

๕.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลาง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบล และเทศบาลเมือง ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ ๑ - ๓ หรือ ๑ - ๔ โดยเก็บขนมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนไปยังศูนย์รวบรวมหรือสถานที่ที่กำหนด

๕.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเทศบาลนคร ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ ๑ - ๗ และ ๓ - ๗ หรือ ๔ - ๗

๕.๓ องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร) ควรจัดสร้างสถานที่เก็บกักมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หรืออาจพิจารณาปรับปรุงอาคารหรือสถานที่ที่มีอยู่เดิมสำหรับใช้เก็บกัก เพื่อเป็นศูนย์รวมการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดเพื่อส่งกำจัด และรับผิดชอบค่าขนส่งและค่ากำจัดแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดกลาง หรืออาจเรียกเก็บเงินบางส่วน (แล้วแต่กรณี)